

KAÇKINLAR*

Ferit Edgü'nün Yayınevimizdeki Kitapları:

Tüm Ders Notları
Yazmak Eylemi
Abidin
Doğu Öyküleri
Hakkârî'de Bir Mevsim
Kimse
Nijinski Öyküleri
Van Gogh / Yüz Yıl Sonra
Biçimler, Renkler, Sözcükler
Şimdi Saat Kaç
Kaçkınlar
Devam
İnsanlık Halleri
Paraboller
Leş (Toplu öyküler)
Yaralı Zaman
Görsel Yolculuklar (Toplu sanat yazıları)
Eylül'ün Gölgesinde Bir Yazdı
Selma Gürbüz İçin Üç Yazı

*SEL YAYINCILIK / ÖYKÜ

***SEL YAYINCILIK**

Piyerloti Cad. 11 / 3 Çemberlitaş - İstanbul
Tel. (0212) 516 96 85

<http://www.selyayincilik.com>
E-mail: halklailiskiler@selyayincilik.com

SATIŞ - DAĞITIM:
Çatalçeşme Sokak, No: 19, Giriş Kat
Cağaloğlu - İstanbul
E-mail: siparis@selyayincilik.com
Tel. (0212) 522 96 72 Faks: (0212) 516 97 26

***SEL YAYINCILIK: 412**
ISBN 978-975-570-423-4

KAÇKINLAR

Ferit Edgü

Öykü

© Ferit Edgü, 2009, 2013
© Sel Yayıncılık, 2009, 2013

Genel Yayın Yönetmeni: İrfan Sancı
Kapak resmi: Victor Brauner

Birinci Baskı: Çan Yayınları, 1959
SEL'de Birinci Baskı: Ekim 2009
İkinci Baskı: Kasım 2013

Baskı ve Cilt: Yayıncılık Matbaası
Fatih Sanayi Sitesi, 12/197-203
Topkapı-İstanbul, 567 80 03

Sertifika No: I1931

Ferit Edgü

Kaçkınlar

Öykü

KAÇKINLAR

Güneş Eskin'e

BİRİNCİ BÖLÜM

I. Kaçkın

Öndeyiş

*“Delinin duyduğu tik-tak
bir başka tik-tak’tır”*

H. Michaux

... **BİR** hücreye tıktılar. Soluktu, sapsarıydı ışık. Tepeden geliyordu. Köşede yatan adamı gördüm. Sırtım kapıya dayalıydı. Bıraktıkları gibi. Dövecekler sanmıştım. Ama dövmediler. Ense köküm ağrıyor. Çok ağrıyor. Gene de rahatım. Oyuncakçının camını kırdım diye getirdiler beni buraya. Birisi de lokantanın duvarına işemiş. Herkesin içinde çıkarıp... Oh, oh ...gülüyorlardı dışarda. Beni buraya getirene anlattı. Sarı bıyıklısı, Oh, oh iki deli yanyana, dedi. Gülüştüler. İşte o. Yatan o olacak. İşemiş. Herkesin içinde. Herkesin. Bense...

... kırdım. Gene görsem gene kırarım. Pişman değilim. Hiç pişman değilim. Orda duruyordu. Mahpus. Öbürlerinden nasıl ayırıydı. Onu kurtarmak için yaptım. Işıklı yeşil suda nasıl oynasızdı. Nasıl ayrı. Bırakılmış. Hemen tanıdım. Öldürdüğüm balık. Tuzak kurmuşlardı bana. Kim bilir nerden buldular? Çürümemiş demek daha. Yeniden canlı. Bana bunu...

Onların akılları var. Her şeyi bulur onlar. Yüzyıl önce yitirmiş olsam da. Üç gün durdum seyrettim. Üç gün: üç yüz yıl. Bu sıcaklarda. Gerçekten hava çok sıcak. Terliyorum. Güneş beynimi yakardı. O sarı saçlı bebek! Yattım mı onunla? Küçümencik elleri vardı. Kuş ağzı. Öptüm onu. İlk ensesinden. Ses çıkarmadı. Sonra balıklarımı göstermişim. Ekmek parçaları atmıştık. Hepsi üşüşmüşlerdi. Yalnız o... Bak o yemiyor, bak. Küçümencik elleri vardı. Elimi suya sokup karıştırdım. Bulandı su. Onu yakaladım. Solungaçları titriyordu. Ağzı açılıp kapanıyordu. Bıraktım suya. Dibe gitti. Dibe. Öyle kaldı. Sabahleyin baktım: suyun üstünde. Ölmüş. Ölmüş. Bahçeye erik ağacının altına gömmüştüm. Gün'e söylemedim. Gün.

Gün'dü adı. Büyüktüm. Annemle hamama gitmiyordum. Gün'ün annesi beni sevmezdi. Benimle oynamasını istemezdi.

Görmeseydim... o benim eski...

Saçlarımı gördüm. Alnımın üstünde perçemim vardı. Eskisi. Eski perçemim. İpekçene yumuşak. Sarı. Sapsarı. Onunki gibi. Onunki arkadan iki sıralı örülü olurdu. Örgülerini kaldırır ensesinden öperdim. İçim kabardı. Gülümsedim. Hemen de anladım ardından. Aldatamazlardı beni. Eski perçemimi, çocuk yüzümü göstererek aldatamazlardı. Burkuldum. Balık. Benim öldürdüğüm balık –gerçekten onu ben öldürmüştüm– camın gerisinde, bu tuzağın içinde, yeşil renkler içinde, öbür balıklardan ayrı, dipte, oynaşsız duruyordu. Duruyordu. *Akvaryum...* Bu sözcük güneşli bir gün gibi. Saçma yalnızlık. Gün'ü de gördüm orda. O an üçümüz beraber. Ben dışardayım. Eski ben. Camdan parlak ışıltılı bana bakıyordu. Bunaldım. Yumruğuma doladım mendilimi. Bu işkence... Onların işkencesine beyaz yumruğumu indirdim. Sokakta kimseler yok sanıyordum. Cam kırıklarının üstünden aştım. Akvaryuma elimi, çıplak sol elimi daldırdım. Buldum dipte onu. Gözleri soluk, ışıltısızdı. Tıpkı o. O işte. Tırnaklarımla etini deldim. Sesi bile çıkmadı. Parçaladım. Oysa canlanmasını istiyordum. Çevrem insanlarla dolmuştu. Gittikçe sıklaşıyorlardı. Hava

alamıyordum. Üstlerine atılıp, açığa çıkarayım dedim. Kısıklırak yakaladılar. Bir ikisi yumruk vurdu. Karşı koyamadım.

Sonra polisler geldi. Sorguya çektiler. Daktilo tik-taklarının arasında söylediklerimi dinlemeden. Yanıtlarımı yazmadan. Sonra alıp buraya getirdiler. Ben geldikten az sonra adam uyandı. Gözlerini oğuşturarak ayağı kalktı. Gün ışıyordu. Oda aydınlanıyordu. Pis oda. Bana baktı. Bir sözcük olsun söylemedi. Gitti pencerenin önünde durdu. Çıkarıp işeyecek sandım o anda. Kim bilir neden. Aklıma geldi. Lokantada. Kapının önündeki konuşma. Güldüm. Balıklarımı gösterdiğimde o da gülmüştü. Gün. Benim balığım. Benim... Yanına çömeldim dipte duran balığı gösterdim. Yaşıyor mu o? dedi. Yaşıyor, dedim. Elimi suya sokup...

Gün'ün her yanı ap-aktı. Ensesinden öptüm. Hiç ses etmedi. Gülüyordu, gülmesini kesti. Bir daha öptüm. Ayağı kalktı kaçtı. Annesinin yanına gitti. Bir daha da yaklaşmadı yanıma. Annesi... Geceleri yatağıma girince onu düşünürdüm. Uykularına girerdi. Balıkla beraber onu da aldım. Böylece. Gün'ü. Onun taşbebekleşmiş güzelliğini. Elimden yere düşer düşmez kırıldı. Paramparça oldu.

Gittim adamın kalktığı yere oturdum. Sıcaklığını duydum. Başını çevirdi. Sonra baktı. Gözlerimin içine baktı. Gülekti yüzü. Bir anda ısınverdim. Demek lokantada duvara işedin, dedim. Güldüm. Gülümsemeye çalıştım. İyi ettin, dedim. İyi ettin. Yüzü değişti. Yanıma geldi. Korkuya kapıldım. Nasıl? dedi. Hiç dedim. Hiç. Bana ne? İyi ettiniz. Nasıl duvara mı? Ben mi? dedi. Şaşkıındı. Meraklanmayın, dedim. Ben de suçluyum. Hayır, dedi. Meraklanmıyorum, dedi. Fakat bana anlatır mısınız... Ben çünkü hiçbir şey... Duyduklarımı anlattım. Lokantanın duvarına çıkırıp... Görmüşüm gibi anlattım. Şaşkıındı. Gözleri ne güzel şaşkıındı. Kafasını kaşıyordu. Sürekli. Bundan tedirgin oldum. Hiçbir şey hatırlamıyorum, dedi. Buna inandım. Sesi dümdüzdü. Benim

altına attı. Sıkıntılıydı. Anladım. Sevindim. Göz göze geldik. Ne bakıyorsun hayvan hayvan? dedi. Hiç, dedim. Demeye çalıştım. Duymadı sanıyorum. Söyle, dedi, neden kırdın mağazanın camını? Ne cevap vereyim, diye düşündüm. Bulamadım. Her şeyi bu adama... Hiçbir zaman. Bir nedeni yok, dedim. Canım sıkılıyordu... O an gerçek nedenin bu olduğunu sandım. Böylesi duyular taa eskiden... Canım sıkılıyordu, dedim. Sözcüklerin üstüne basarak herkesin canının sıkıldığını söyledi. İyi, dedim. Herkesin, dedi. Benim bile. Ama kimse camları kırmıyor. Onun da, onun da canı sık... Ben herkes değilim, dedim. Kimsin sen? dedi. Kinliydi sesi. Hiç kimse değilim, dedim. Masanın üstünde duran cetveli aldı. *Herkesine olan kinini benden...* Ürperdim. O kalın şimşir cetvelle vuracak sandım. Düşüp kırılacağım sandım. Onun gibi. Gün gibi. Kendi eline vuruyordu. Acıtmadan, usuldan. Ne iş yaparsın sen? dedi. İlk gittiğim karakolda da sormuşlardı. Hiçbir iş yapmam, demiştim. Gene öyle dedim. Canım sıkılınca cam kırarım diyecektim, diyemedim. Eğlendiğimi anlar. Elindeki, tahta, şimşir cetvel. Bir işim yok, dedim. Cigarasını cam küllükte ezdi. Darmadağın etti. Benim kafamı eziyor sandım. Öylesine korktum. Kafatasımın çatırtısını duydum. Elindeki cetveli bana doğru sallıyordu. Demek hiçbir iş yapmazsın, demek boş gezenin... camları demek... can sıkıntısı ha... Gözlerimi yumdum. Bana doğru gelen şimşir görüntüsünü görmeyeyim diye. Olduğundan büyük, bana doğru gelen, dayanılmaz...

...Yalnızım o kadar yalnızım ki... camları kıracak kadar... onu gördüm... Gün... Onun saçları kuş tüyleri eski sarı... Ben... her şey... bahlıklar... elimde kaldı ve bir damla olsun kanı... Üstüme çullanmayın... zaten ben... Uzun acıtıcı kork-kork... Sarı... Gün... O da kırıldı... eskisi... acı n'olur...

İçimde bir şeyler akıp gidiyordu. Tam göğsümden. Bir daha. Bütün organlarımı yitirdim, bomboş kaldım sandım. Belki ger-

çekten yitirdim. Bomboşumdur artık. Böyle yaşayıp gitmek. Gözümü açtım. Odada kimse yoktu. Biraz rahatladım. Masanın üstünde cetveli gördüm. Yerimden kalktım. Usulca cetveli aldım. Pencerenin önüne gittim. Pencereyi açtım. Ortalık güneşliydi. Denize baktım. Masmavi, dümdüz bir enginlik. Dalgasız. Birden denize atladım. Ürperdim. Atlamış gibi ürperdim. Denizin soğukluğunu duydum. Aşağıdan, taşıtlar, insanlar geçiyordu. Cetveli bıraktım. Kim bilir kimin kafasına düştü. Bunu düşünürken kapı açıldı. Kolumdan tuttular. Yavaşça tuttular. Yaralarım acımadı. İlk kez acımadı. Onların adımlarına uydum. Gene koridorlara çıktık.

Şimdi boş bir odadayım. Duvarlar ap-ak badanalı. Daha önce de gelmişim. Yanıma kimseyi koymuyorlar. Dışarda gün ışığında insanlar var. Kara kısa pantolonlu, yarı çıplak, yarım giyimli insanlar. Benim elbiselerimi de aldılar. Öylesi kötüler. Oysa ne kadar alışmıştım. Kimse gelemez artık yanıma. Kimse. Dört yanım duvar. Burası kireç kokuyor. Kireç kokusunu sevmiyorum. Yakında çıkarım burdan. Dışardaki bence insanların arasına katılırım. Otlara yatar, ağaçların gölgesinde dinlenirim. Hiçbir şey düşünmem. Ne balığı, ne Gün'ü, ne kendimi... Dışardakilerin biri belki bana çok yakındır. O lokantanın duvarına işeyen gibi. Fakat şimdi aramızda bu duvarlar var. Onları göremiyorum bile. Yalnız sesleri. Onların arasındaki yaşayışım da çok sürmez. Biliyorum. Geçen sefer olduğu gibi... Birisi gelir çıkarır beni. Yeniden insanların içine salarlar.

Sanki dışarda daha az hapis-

Odada

SANDALYELER, sandalyeler, sandalyeler, masa, yatak, yorgan, tikiş-tikiş, darmadağın. Loş. Perdenin aralarından ışık sızıyor. Tıkırtı yeniden, sandığın üstünden atlayıp ordaki çamaşırların –sırtımdan çıkardıklarımı yığıyorum, fırlatıp atıyorum, bir zaman sonra yeniden alıp giyiyorum– arasında yitiveriyor. O kocaman fare. Ama ben savaşmayı bıraktım. Çünkü o da bir başına. Dişisi yok. Yoksa var da ben mi görmüyorum? Bunlar o kadar çok birbirlerine benziyorlar ki. Tiksiniyorum zaten, tıkırtısını duyunca başımı çeviriyorum, görmeyeyim diye dışarıya kaçıyorum. Işığı yakıyorum, gürültü ediyorum. Ama alıştı bunlara, hiç tınmıyor. Neyle yaşıyor, diye düşünürdüm. Onlar her şey yer, her şey. Üstümdeki uyuşukluğu atıp yattığım yerden usulcana kalkıp isteksizliğimi yenmeye çalışarak kitaplarımı karıştırırken anladım bunu: Onlar her şey yer, ayırt etmeden. Kitaplarımı gevelemiş. Bunu görünce, iyi etmiş deyip, gülümsemiştim. Ama hemen dudaklarımı büzdüm, gözlerime durgunluğunu geri verdim. O bir noktaya çakılı –sanki kendime– durgunluğunu. İnsanı dinlendiren, yalnız, yalnız kendi yapan, dağıtmayan durgunluğu. Delirmemek için –bu ne zaman kafamda yer etmişti?– kendi kendimle konuşmayı, gülmeyi, aynanın karşısında durmayı yasaklamıştım. Tüm bunları yapardım bir zamanlar. Uyurken, yarı-uyanıkken yüksek sesle konuşur, ürperir, yanımda beni öldürmeyi düşünen biri varmış da ona karşı koyuyormuşum gibi bağıra haykıra uyanırdım.

Suluk soluğa, ter içinde, gecenin sessizliği içinde farenin tıkırtısını dinlerdim.

Bu dünya cehennem... Dışarda çevredekiler. Odanda, yalnız odanda... Gündüzleri çıkmayıp, başkalarına görünmekten kaçıp bir sığınak gibi saklandığım, dağınıklığı sevdiğin, kirini tozunu benimsediğin odanda bile... Fareler, burda da bir başka kılıkta... Bir yer yok mu ki...

İşte gözlerimi bir noktaya dikip, gözkapaklarımı yavaşça kapayıp, karalı, kırmızı, mavili dalgaların arasında bocalayıp bunalırken, her dakika daha çok bunalırken, bu yoğun, bu yoğun, gırtlığımda sıkışan, zaman zaman da içimde kocaman, varlığını çok aşan, koca-kocaman boşluğu duyduğumda, dayanamamış, savaşmak gerek, demiştim. Bir karar almıştım. Savaşım, tabii küçük olacaktı. Tam bana yakışan bir savaş. Oturduğum yerde. Zehirle. Zehri, çok sevdiği, kokusuna dayanamayacağı bir yiyeceğin üstüne sürüp, beklemek. Kendisini bekleyen ölümü algılamadan gelecekti. Kurtulmak için hiçbir çabada bulunmayacaktı. Kendini acıdan ordan oraya atacak, geberip gidecekti.

Ordan oraya...

... bocalayıp duruyordum. İlk kapanı düşündüğümü itiraf etmeliyim. Ama bu bana korkunç geldi. Bir cinayet işliyormuşcasına irkildim. Herkes böyle yapıyor deyip temize çıkarmaya çalıştım kendimi. Ama şimdi anlıyorum, görüyorum, kendi kendime söylüyorum ki kapanı seçmeyişi kanlı bir cinayet görünüşünden kaçmaktan çok, ona bir kurtulma imkânı vermek isteşimden doğuyordu. –Fare kapanlarının yüzde yüz ölümü sağlayacak şekilde yapılmadıklarını biliyordum.– Böyle söyleyip durmak, bocalamalarımı anlatmak neye yarar? Ben kararımı, gerçekleştirdiğim kararımı söylemeliyim. Belki böylece...